

Milí bratři, milé sestry,

už jako malému chlapci mně moje matka vštěpovala toto přikázání. *Neber Boží jméno nadarmo*, říkala mi tehdy, když jsem po mých kamarádech ze školky opakoval slova jako: „Bože můj“, „Ježíši Kriste“, „Ježíš Maria“. Neměla ráda ani „Mária Józef“, což říkal náš dědeček. (Z evangelického hlediska si dnes nedokážu vysvětlit, proč jsme nesměli říkat ani toto.) Zároveň mně vtiskla za tato svatá slova náhradu: *Jejda mane*. Několikrát se mi poštěstilo slyšet tuto náhradu z úst neznámého člověka. Hned mi došlo, že je nejspíš také poznamenan evangelickou výchovou.

Nebrat Boží jméno nadarmo - na to jsme skuteční odborníci. Nemáme rádi, když někdo v naší přítomnosti naprázdno oslovuje Boha. Kdyby to alespoň lidé mysleli vážně, když tato výjimečná slova používají, to by nám udělalo radost. Byly by to takové rychlé a krátké, jak se říká: „střelné“ modlitby.

Ale když naši blízcí nechtějí být sprostí, a proto si na veřejnosti raději slovně uleví tak, že vezmou svaté Boží jméno do úst, jsme pohoršeni. Nelíbí se nám to. Boží jméno jako náhražka za sprostá slova. To nás skutečně pohoršuje.

Na druhou stranu je zajímavé, že my věřící se zase zuby nehty bráníme Boží jméno vyslovovat. Kdyby se nás lidé sami nezeptali, kolikrát se ani nedozví, že jsme křesťané. Že nejen Krista známe, ale že se k němu také modlíme a podle jeho příkladu se snažíme žít. Toto mlčení o Bohu může být rovněž porušením třetího přikázání.

Víra v Boha zkrátka ve své podstatě nemůže být ta nejsoukromější a nejtajnější věc v mém životě. Pokud je mi Bůh drahý, pokud je mi jeho blízkost skutečně vzácná, pak je podivné, že o něm takřka nemluví a že ho nezmiňuji zcela spontánně – třeba při rozhovoru s přáteli. O svých dětech přece vždycky něco druhým lidem povykládám. Dokonce někdy i o své manželce. Tak jak je možné, že o Ježíši Kristu, mém Pánu, zarytě mlčím?

Tady by si možná někteří obrácení a „předuchovní“ křesťané mohli potrást spokojeně pravicí. Z jejich úst – na rozdíl od lidí poznamenaných tradiční zbožností - vycházejí slova jako „Bůh“, „Pán“ anebo „Haleluja“ (*chvalte Pána*) velmi často. Před nějakým časem mi přišla pozvánka na evangelizaci, kterou měl vést nějaký černošský evangelista. U pozvánky bylo video z jeho předchozí akce. Prvních deset minut z celkového dvouhodinového výstupu neřekl nic jiného než právě „Haleluja“, „Ó Bože“ atd.

Těmito slovy se vlastně rozehříval. Tak jako fotbalisté si před zápasem dají rozcvičku, tento evangelista si „dal“ třicetkrát „Haleluja“. To už dle mého názoru s chválením Božího jména nemá nic společného. Spíše jde o manipulaci s Bohem – kdy zřejmě lidé doufají, že čím vícekrát jeho jméno vysloví, tím účinněji jim Bůh bude žehnat.

Anebo když se křesťané zdraví: „Pán ti žehnej“. Pozor na to, aby se z tohoto žehnání nestal jen vyčpělý, protože neustále omílaný pozdrav! „Pán ti žehnej“ – to jsou závažná slova, která nesmí klesnout na úroveň obyčejného „Ahoj“.

Ale to jsme pořád na začátku. Nemylme se! Toto dnešní přikázání neusměřňuje pouze naši řeč o Bohu. Jde zde o celý náš život, nejen o naše slova. Vždyť také doslovně přeloženo toto přikázání zní: *Nebudeš nést jméno Hospodina, Boha svého nadarmo*. Bůh své jméno tedy na nás naložil a my je neseme celou naší bytostí – nejen na jazyku.

Hospodin zjevil své jméno Mojžíšovi. Tehdy na hoře Choréb. „Jsem, který jsem“, představil se mu z hořícího keře. A téměř jedním dechem jej poslal vysvobodit Izraelce z egyptského otroctví. *Jdi, shromažď izraelské starší a pověz jim: Ukázal se mi Hospodin, Bůh vašich otců, Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, a řekl: Rozhodl jsem se vás navštívit, vím, jak s vámi v Egyptě nakládají, a prohlásil jsem: Vyvedu vás z egyptského ujařmení do země... oplývající mlékem a medem.* (Ex 3,17n)

Boží jméno má tedy vždy co do činění s vysvobozením člověka. Vždyť v samotném úvodu k celému Desateru se Bůh představuje: *Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.* (Ex 20,2) Toto jméno na Izraeli spočinulo. Bůh vtiskl své jméno Izraelcům – právě tím, že je vysvobodil z otroctví, že je vyvedl z „domu smrti“.

A s námi je to stejné. Na nás spočinulo jméno Ježíš. Toto jméno jsme přijali. Toto jméno na sobě neseme. Vzali jsme jej na sebe při křtu. Křest – to je vlastně počátek celoživotního nesení jména Ježíše Krista, který pro nás nasadil vlastní život, aby nás vysvobodil z otroctví hříchu. Bůh nám takto doživotně a nesmazatelně vtisknul své svaté jméno.

Anděl o vánocích nařizuje Josefovi: *Dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.* (Mt 1,21) Jméno Ježíš tedy znamená: *Hospodin je záchrana, Hospodin je vysvobození* - z otroctví hřichu. A toto jméno Boha, jehož nejlustnějším počinem je osvobození člověka, na sobě od našeho křtu nosíme. Je to obrovská výsada, ale také veliký závazek.

Proto nenesme na sobě Kristovo jméno nadarmo. Žijme v té svobodě, kterou nám Ježíš vydobyl. A také druhým lidem k této svobodě pomáhejme. Tak ponese Boží jméno správně.

Jak říká apoštol Pavel: *Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratři. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým.* Tak jako Izraelce kdysi, i nás Bůh povolal ke svobodě. A po nás chce, abychom se o tuto svobodu nenechali připravit – nikým a ničím. A hlavně v tomto směru dávejme pozor sami na sebe.

Nikdo a nic nás nemůže o tuto Boží svobodu připravit lépe a rychleji, než právě my sami. Tím, že budeme prosazovat sami sebe, své zájmy, své nároky, své představy – na úkor druhých. Ne, pravá křesťanská svoboda se nachází v účinné službě druhým lidem. Svoboda, kterou Kristus dává, je ukotvená v lásce k bližnímu. Toto a jedině toto je pravá křesťanská svoboda. Bůh mě osvobodil k tomu, abych já ve svém životě dával přednost druhým lidem. Ne sobě. Druhým lidem.

Abych něco z té svobody, kterou na mě Bůh vložil, předal bližním. Jinak si nasazují pouta a zotročují sebe sama. Sobectví – to je pravé otroctví. Naopak jedině v lásce k bližnímu se plně zjevuje naše křesťanská svoboda.

Pokud je tedy Boží jméno trvale spojené se svobodou, s osvobozením, pak i po nás, jakožto nositelích Božího jména, Hospodin vyžaduje, abychom osvobozovali druhé. V rámci našich omezených možností – samozřejmě. Ale na druhé straně: v síle a moci ničím nespoutaného Ducha svatého.

Je mnoho oblastí, ve kterých můžeme přispět k osvobození druhých lidí. Já sám, jakožto jedinec, však takový úkol nezvládnou. Proto Pán povolává církev, aby to činila – jako celek. Církev - to je kolektivní nástroj, kterým Bůh osvobozuje člověka. Jsou lidé, kterým Bůh dal nevšední dar - dokážou druhé osvobozovat od zajetí zlých duchů, od démonických mocností. To je jistě důležité. Někdo má zase dar pomalu osvobozovat druhé lidi od strachu, od paralyzujícího zármutku – třeba jen tím, že je takovým lidem schopen být nablízku a povídá si s nimi.

Někdo zase druhým pomáhá v jejich hmotné nouzi, podpírá sociálně slabé jedince. Tím také osvobozuje. Další pracuje na osvobození lidí tím, že káže Boží slovo, že vyučuje Božím cestám.

Někdo se za osvobození druhých lidí soustavně modlí. To je skvělé. A jiný zase neúnavně druhým ke svobodě pomáhá. A to je také skvělé. Velkou chybu dělají křesťané, když se domnívají, že právě jen jejich způsob práce a pomoci lidem je ten nejdůležitější. Jak často modlitebníci vytýkají pracantům, že se nemodlí. Jak často mají pracanti za zlé modlitebníkům, že nepřiloží pořádně ruku k dílu.

Lidé kolem nás potřebují komplexní péči, celostné osvobození. A to může nabídnout jen vnitřně jednotná církev, vnitřně jednotný sbor. Jak zpívá Werich: *Ten umí to a ten zas tohle – a všichni dohromady udělají moc.*

Nevezmeš jména Hospodina Boha svého nadarmo. Milí bratři, milé sestry, v tomto Božím přikázání nacházíme nakonec také veliké povzbuzení, obrovskou dávku útěchy. Jakoby nám Hospodin říkal: *Neboj se, člověče, neboj se, můj lide, ty neneš mé jméno nadarmo.* A to potřebujeme slyšet. Zvlášť tehdy, kdy už nemůžeme dál, kdy jsme slabí ve víře, unavení z nesení vlastního kříže. Zvlášť tehdy, kdy se nás zmocní temnota a nevidíme světlo. Ale kolikrát nás sejme jen ta všední šed'...

Slyšme tedy dobře z dnešního Božího slova: Naše následování Krista není marné. Naše nesení jeho jména - není zbytečné. I když je to občas těžké a náročné. Neklusejme tedy na mysli, nepropadejme beznaději - nést Boží jméno má hluboký smysl! Nejen pro náš život – ale i pro lidi kolem nás.

Modleme se:

Hospodine, Pane náš, chválíme tě za to, že jsi na nás naložil své svaté jméno. Děkujeme, že to tvé jméno můžeme nést po celý náš život. Je to pro nás obrovská čest. Pomáhej nám, prosíme, abychom to tvé jméno nesli tak, jak máme. Abychom žili svobodně před tvou tváří a něco z té tvé svobody vnášeli i do našeho okolí. Amen.